

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4 Szakterület	Zene
1.5 Képzési szint	Magiszteri képzés
1.6 Szak / Képesítés	Zeneművészet a kortárs térben/Zenetanár

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A modern zene elmélete TMM1101						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Péter Éva						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Péter Éva						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					15
Vizsgák					15
Más tevékenységek:					2
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	92				
3.8 A félév össz-óraszám	120				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• Megalapozott zeneelméleti ismeretek
4.2 Kompetenciabeli	• A zenei írás-olvasás készségszinten való alkalmazása

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Zongora és audiovizuális műszerek megléte
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Zongora, audiovizuális műszerek és szakkönyvtár megléte

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>A zenei írás-olvasás magas szintjén a diák képes belső hallással követni és gyakorlatban megszólaltatni a zenei megnyilvánulás minden dimenzióját: hangmagasság, ritmus, hangerő, hangszín, tempó.</p> <p>Kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Egy-, vagy többszólamú (homofón, vagy polifón) dallamok hallás utáni lejegyzése - A zeneművek dallami, harmóniai, ritmikai, metrikai szerkezetének felfogása - Zeneművek kottahű vokális megszólaltatása - Zeneművek tonális-modális szerkezetének felismerő képessége - A zeneművek stilisztikai besorolása a jellegzetes kompozíciós technikák felismerése nyomán
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> -A diák tudja megvalósítani felelősségteljesen a szakmai feladatait -A csapatmunka gyakorlatának megismerése, a különböző szintű szerepekkel és tevékenységekkel való megismerkedés, azok begyakorlása -Az egyéni folyamatos szakmai fejlődés szükségességének felismerése; -a tanulás forrásainak és technikájának hatékony használata az egyéni szakmai fejlődés elérése érdekében

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> - a zenei jelenség dallam és ritmus szempontjából történő tanulmányozása, kutatása - a zene elméleti fogalmainak strukturált tanulmányozása - a zenei nyelv megértése és a zenei tevékenységek tudatos gyakorlása - a helyes szolfézstechnika kialakítása tonális-modális-neomodális-dodekafonikus művek olvasásánál - a zeneirodalomból kiválasztott témák elemzéséhez, összehasonlításához szükséges készségek fejlesztése - a zenei hallás és memória fejlesztése a logikus zenei gondolkodás alapján - az elméleti ismeretek elmélyítése a legújabb nemzetközi bibliográfia használatával - a magas szintű zene szakirányú tanárképzés megvalósítása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A hallgatók a megismert elméleti fogalmakat a zeneirodalom példáinak elemzésében, a hallás utáni felismerésben, a kották és írásbeli formájuk reprodukálásában alkalmazhatják</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1. Az óra témája: A modern alkotásokban használt új zenei jelölési folyamatok. Új eljárások a hangmagasság, időtartam, intenzitás és a hangszín jelölésére.</p> <p>Fogalmak, kulcsszavak: hozzávetőleges hangmagasság, mikrotónusok, elektronikus mikrohangok, makrodimenziós időtartamok, intenzitás árnyalatai.</p> <p>Bibliográfia:</p> <p>Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 153-165.</p> <p>Pongrácz Zoltán, Mai zene-mai hangjegyzírás, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1971.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -párbeszédes módszer -szemléltetés - problematizálás - elemzés -közlő módszer 	

<p>2. Az óra témája: Új zenei jelölési eljárások a vokális és a hangszeres partitúrákban Fogalmak, kulcsszavak: énekbeszéd, mormolás, tompított hang, klaszterhatás, előkészített, preparált hangszer. Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 165-182. Pongrácz Zoltán, Mai zene-mai hangjegyzírás, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1971.</p> <p>3. Az óra témája: A disszonancia konszonancia fogalmának alakulása. A zenei intervallumok elméletének a kortárs alkotásokban tükröződő új alapelvei. Fogalmak, kulcsszavak: szubjektív tényező, evolúciós faktor, konzonancia-disszonancia, mikrotónusok Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 214-221. Kókai Rezső, Fábán Imre, Századunk zenéje, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1967. Manolache Laura, Amurgul evului tonal, Conceptele consonanță-disonanță, de la antagonism la complementaritate, Editura Muzicală, București, 2001.</p> <p>4. Az óra témája: A tonális-modális hangzás klasszikus koncepciójának kibővítése. Neomodális és neotonális rendszerek. Fogalmak, kulcsszavak: kiszélesített tonális-modális koncepció, atonális koncepció. Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 486-490. Kókai Rezső, Fábán Imre, Századunk zenéje, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1967.</p> <p>5. Az óra témája: A 8, 11, 13, 15, 17 hangból álló integrált rendszerek. Fogalmak, kulcsszavak: oktáv vagy szupraoktáv keret, kromatizmus. Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 490-498. Kovács Sándor, A XX. század zenéje, Editio Musica, Budapest, 1983.</p> <p>6. Az óra témája: Politonalitás, polimodalitás. Fogalmak, kulcsszavak: bitonális, polimodális rendszerek, egymásra tevődő tonalitások, makromodulációk. Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 495-503. Kovács Sándor, A XX. század zenéje, Editio Musica, Budapest, 1983.</p>		
--	--	--

<p>7. Az óra témája: A hexatonikus modális rendszer. Fogalmak, kulcsszavak: egészhangú skála, a félhangok hiánya, a zenei funkciók megsemmisítése. Bibliográfia: Giuleanu, Victor, <i>Tratat de teoria muzicii</i>, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 501-507. Frank Oszkár, <i>Debussy-harmóniák</i>, Ed. Frank Oszkár, Budapest, 2003. Péter Éva, <i>Zeneelmélet</i>, Editura Presa Universitara Clujeana, Cluj-Napoca, 2017, 115.</p> <p>8. Az óra témája: Szabad atonalizmus Fogalmak, kulcsszavak: kromatikus skála, funkcionális lebegés. Bibliográfia: Giuleanu, Victor, <i>Tratat de teoria muzicii</i>, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 507-510. Péter Éva, <i>Zeneelmélet</i>, Editura Presa Universitara Clujeana, Cluj-Napoca, 2017.</p> <p>9. Az óra témája: Szeriális dodekafónia Fogalmak, kulcsszavak: alapszéria, tükör, rák, rák tükre megfordítás. Bibliográfia: Giuleanu, Victor, <i>Tratat de teoria muzicii</i>, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 510-516. Péter Éva, <i>Zeneelmélet</i>, Editura Presa Universitara Clujeana, Cluj-Napoca, 2017.</p> <p>10. Az óra témája: Teljes szerializmus. A zenei kifejező eszközök szeriális alkalmazása. Fogalmak, kulcsszavak: ritmus, hangértékek, dinamika, hangerő új megközelítése. Bibliográfia: Giuleanu, Victor, <i>Tratat de teoria muzicii</i>, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 510-518.</p> <p>11. Az óra témája: Aleatorizmus Fogalmak, kulcsszavak: a zenei kifejező eszközök véletlenszerűsége Bibliográfia: Giuleanu, Victor, <i>Tratat de teoria muzicii</i>, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 518-526.</p> <p>12. Az óra témája: Korlátoltan transzponálható móduszok; összefüggésük a tonális-, modális- és atonális rendszerekkel. Fogalmak, kulcsszavak: a korlátoltan transzponálható móduszok, transzpozíció. Bibliográfia: Giuleanu, Victor, <i>Tratat de teoria muzicii</i>, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 520-529. Péter Éva, <i>Zeneelmélet</i>, Editura Presa Universitara Clujeana, 2017.</p>		
---	--	--

<p>13. Az óra témája: A halmazelmélet alkalmazása neomodális rendszereken Fogalmak, kulcsszavak: az összetartozás, a halmazok egyenlősége, a részhalmaz viszonyai Bibliográfia: Giuleanu, Victor, <i>Tratat de teoria muzicii</i>, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 531-538.</p> <p>14. Az óra témája: Aranymetszés. Fogalmak, kulcsszavak: Fibonacci számsor, az aranymetszés elve szerint épített módusok. Bibliográfia: Giuleanu, Victor, <i>Tratat de teoria muzicii</i>, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 538-541. Péter Éva, <i>Zeneelmélet</i>, Editura Presa Universitara Clujeana, 2017.</p>		
<p>Könyvészet Copland Aaron, <i>Az új zene 1900-1960</i>, Ed. Zeneműkiadó, 1967. Dănceanu, Liviu, <i>Introducere în epistemologia muzicii</i>, Editura Muzicală, București, 2003. Duțică, Gheorghe, <i>Fenomenul polimodal în viziunea lui Olivier Messiaen</i>, Ed. Artes, Iași, 2003 Duțică Gheorghe, <i>Universul gândirii modale</i>, Ed. Junimea, Iași, 2004. Frank Oszkár, <i>Debussy-harmóniak</i>, Ed. Frank Oszkár, Budapest, 2003. Giuleanu, Victor, <i>Tratat de teoria muzicii</i>, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986. Holopova Valentyina, <i>A 20 századi zene ritmusproblémái</i>, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1975. Junger Ervin, <i>A zene titka</i>, Ed. Erdélyi Híradó, Cluj-Napoca, 2005. Kókai Rezső, Fábíán Imre, <i>Századunk zenéje</i>, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1967. Kovács Sándor, <i>A XX. század zenéje</i>, Editio Musica, Budapest, 1983 Kroó György, <i>Miért szép századunk zenéje</i>, Ed. Gondolat, Budapest, 1974. Lendvai Ernő, <i>Bartók és Kodály harmóniavilága</i>, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1975. Manolache Laura, <i>Amurgul evului tonal, Conceptele consonanță-disonanță, de la antagonism la complementaritate</i>, Editura Muzicală, București, 2001. Péter Éva, <i>Zeneelmélet</i>, Presa Universitara Clujeana, Cluj-Napoca, 2017. Pongrácz Zoltán, <i>Mai zene-mai hangjegyzírás</i>, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1971. Rîpă, Constantin, <i>Teoria superioară a muzicii, Vol I., Sisteme tonale</i>, MediaMusica, Cluj, 2001. Rîpă, Constantin, <i>Teoria superioară a muzicii, Vol II., Ritmul</i>, Editura MediaMusica, Cluj, 2002 Stănculescu Vosganian Mihaela, <i>Tipologii polifonice în muzica românească contemporană</i>, Editura Muzicală, București, 2002. Szabó Csaba, <i>Hogyan tanítsuk korunk zenéjét</i>, Ed. Kriterion, Bucuresti, 1977. Taylor, Eric, <i>The AB Guide to Music Theory, Part I, The Associated Board of the Royal Schools of Music</i>, London, 1989 Țăranu Cornel, <i>Elemente de stilistică muzicală secolul XX</i>, Academia de muzică „Gh. Dima”, Cluj-Napoca, 1981.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Zenei elemzések, szolfézis	Párbeszéd	

Sylvano Bussoti: La passion selon sade Boguslav Schaffer: Equivalenze sonore	Problematizálás Elemzés Gyakorlás	
2. Zenei elemzések, szolfézs Kocsár Miklós: Süssél nap	Párbeszéd Elemzés Gyakorlás	
3. Zenei elemzések, szolfézs Kodály Zoltán: Ave Maria, 150 zsoltár, Zöld erdőben	Párbeszéd Elemzés Gyakorlás	
4. Zenei elemzések, szolfézs Bárdos Lajos: Menyasszony, vőlegény; Elment a lúd vándorolni, Az árgyélus kismadár	Elemzés Gyakorlás	
5. Zenei elemzések, szolfézs Gárdonyi Zoltán: Szelíd szemed; Bocsásd meg Úr Isten	Elemzés Gyakorlás	
6. Zenei elemzések, szolfézs Jagamas János: Három szabólegény; Széki nóta; Szivárvány havasán	Párbeszéd Problematizálás Elemzés Gyakorlás	
7. Zenei elemzések, szolfézs Márkos Albert: Udvaromon, Jőnek, jőnek Szalay Miklós: Édesanyám	Párbeszéd Problematizálás Elemzés Gyakorlás	
8. Zenei elemzések, szolfézs Webern: Zongora variációk, op. 27. Stockhausen: Klavirstucke nr.2.	Párbeszéd Elemzés Gyakorlás	
9. Zenei elemzések, szolfézs Messiaen: Messe de la pentecote pour orgue	Elemzés Gyakorlás	
10. Zenei elemzések, szolfézs Schonberg: Genesis komposition Wolfgang Fortner: Phantasie über die Tonfolge B-A-C-H	Párbeszéd Elemzés Gyakorlás	
11. Zenei elemzések, szolfézs Szőnyi Erzsébet: Az Úr Isten az én világosságom Szokolay Sándor: Áldjuk Isten nagy kegyelmét	Párbeszéd Problematizálás Elemzés Gyakorlás	
12. Zenei elemzések, szolfézs Terényi Ede: Fehér lilomszá Terényi Ede: Ha folyóvíz volnék	Párbeszéd Problematizálás Elemzés Gyakorlás	
13. Zenei elemzések, szolfézs Vermessy Péter: Ipa, iva, páva Karay József: Ugrótánc	Elemzés Gyakorlás	
14. Zenei elemzések, szolfézs Gáspár Attila: Erős vár Farkas Ferenc: Ó, felséges Úr	Elemzés Gyakorlás	
Könyvészet Bárdos Lajos, Hangzatgyakorló, Editio Musica Budapest, 2001. Frank Oszkár, Debussy-harmóniák, Ed. Frank Oszkár, Budapest, 2003. Frank Oszkár, Hangzó zeneelmélet, Rózsavölgyi kiadó, Budapest, 2005. Frank Oszkár, Bevezető Bartók Mikrokoszmosságának világába, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1977 Junger Ervin, A zene titka, Ed. Erdélyi Híradó, Cluj-Napoca, 2005.		

Kókai Rezső, Fábián Imre, Századunk zenéje, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1967.
 Kovács Sándor, A XX. század zenéje, Editio Musica, Budapest, 1983
 László Zsigmond, Ritmus és dallam, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1961.
 Péter Éva, *Szolfézs példatár*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2009
 Pongrácz Zoltán, Mai zene-mai hangjegyzírás, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1971.
 Rîpă, Constantin-Nedelcut, Nelida, Dictee armonice si polifonice, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005
 Szabó Csaba, Hogyan tanítsuk korunk zenéjét, Ed. Kriterion, Bucuresti, 1977.
 Terényi Ede, Armonia muzicii moderne (1900-1950), Academia de muzică „Gh. Dima”, Cluj-Napoca, 2000.
 Timaru Valentin, Analize muzicale: strategii analitice, Academia de muzică „Gh. Dima”, Cluj-Napoca, 2013.
 Voiculescu Dan, Culegere de texte pentru studiul polifoniei secolului XX., Conservatorul „Gh. Dima”, Cluj-Napoca, 1977.

A szaktantárgy tartalma összefügg a IX-XII. Osztály oktatóinak általános foglalkozási követelményeivel

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A jegy 50% -át a félév során elsajátított elméleti ismeretek bizonyítása képezi	-írásbeli teszt, amely 10 kérdést tartalmaz a félév során tanított elmélet tartalmából.	50%
10.5 Szeminárium / Labor	-aktív részvétel a szemináriumokon, illetve szolfézsek előkészítése, (diktálás, szolfézs elemzése)	- a félév folyamán a vizsgabizottság javaslatára előkészített három szolfézs a tanult listáról, elemzéssel - szolfézs első látásra	50%
<ul style="list-style-type: none"> - Középszintű kottaolvasási készség - Középszintű zenediktálás megírása - A szemináriumi feladatok 50% -ának teljesítése 			

Kitöltés dátuma
felelőse 2022. április 21.

Előadás felelőse
dr. Péter Éva

Szeminárium
dr. Péter Éva

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2022. április 22.

